

med andra ord efter fyrktal, är detta aflöningsätt, sålunda förenadt med många omständigheter, ganska olämpligt.

På anförda skäl tillåter jag min derföre värdsamt föreslå, att Riksdagen ville för sin del besluta och genom underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, att, med ändring af gällande bestämmelser i Kongl. Kungörelserna den 29 December 1860 och den 11 December 1863, rörande lönen för examinerad folkskolelärare, orden: »deruti inberäknadt värdet, efter ortens markegång Litt. A, af de åtta tunnor spanmål, som enligt Kongl. Kungörelsen den 29 December 1860 borde och fortfarande bära in natura erläggas», må komma att utgå.

Om remiss af denna min motion till vederbörligt Utskott får jag värdsamt anhålla.

Stockholm den 21 Januari 1868.

Jöns Olsson
i Nordanå.

N:o 89.

Af Herr **Jöns Olsson** i Nordanå: Om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, angående optionsrätt för arrendatorer af Lunds akademihemman i likhet med hvad för arrendatorer af kyrkohemman stadgadt är.

Utom de många orsaker, som verka förlamande på jordbrukets utveckling och framåtskridande i allmänhet, finnes det åtskilliga menliga förhållanden, som äro föranledda af särskilda korporationers godtyckliga behandling vid åboars af- och tillsättande å vissa hemman, som äro till allmänna ändamål anslagna. Ett sådant förhållande är Lunds Consistorii Academici rätt att förfara efter behag vid arrendeombyten af de till samma akademi anslagna hemman. Dessa hemman bortarrenderas numera på 20 år, antingen efter öfverenskommelse eller genom auktion, med iakttagande af ett derför bestämdt maximiarrende och derutöfver högst bjudande städja, hvarvid Konsistorium eger att pröfva de vid arrendeauktionen

gjorda anbuden, utan att ovilkorligen vara bunden vid det högsta; och beror det således på Consistorii Academici afgörande att af- och tillsätta åboar å dessa hemman vid arrendetidens slut, utan fästadt afseende på huru förre arrendatorn häfdat och skött egendomen. Genom ett sådant förfarande har en arrendator icke ringaste garanti för att få kvarbo eller blifva bibehållen vid arrendet, utan är blottställd för att vid arrendetidens slut blifva bragt till ruin, hvarpå exempel icke saknas.

Det är klart att med en sådan osäkerhet i besittningsrätten några egentliga större jordförbättringar icke göras, utan inskränker sig arrendatorn till att endast för den tid han vet sig vara innehafvare af jorden taga den största möjliga afkastning utan afseende på om jorden vid arrendetidens slut är fullkomligt utsugen.

Att å dessa hemman företaga sådana jordförbättringar, som t. ex. mergling och drainering, för hvilka kostnaden är så betydlig, att många år erfordras för jorden att återgälda densamma, skulle således vara ett oförstånd, då arrendatorn icke vet på hvem, som Konsistorium behagar öfverlåta detta kapital vid arrendetidens slut, för att i framtiden deraf draga nytta.

Denna osäkerhet för arrendatorerna, som derjemte förlamande verkar på jordbrukets skötsel å dessa hemman, bör i min tanke undanrödjans derigenom att arrendatorerna tillförsäkras optionsrätt, i likhet med hvad för domkyrkohegman är stadgad.

Häremot kan visserligen invändas att dessa hemman innehafvas af akademien på vinst och förlust för dess stat och att det ankommer på akademiens godtycke att med dem så förfara, som den finner fördelaktigast; sannt, men de må icke därför stå utom lagen; utan då menliga missförhållanden ega rum, som icke äro förenliga med vår tid, anser jag det vara Statsmagternas rätt att deruti ingripa och rätta det. Och då jag tror att detta kan ske utan förfång för akademien eller att derigenom åstadkomma någon egentlig rubbning i bestående förhållanden, tillåter jag mig föreslå, att Riksdagen för sin del ville besluta och i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes i nåder förordna att arrendatorerne af Lunds akademihemman tillförsäkras optionsrätt i likhet med hvad för domkyrkohegman stadgad är.

Om remiss af denna motion till vederbörligt Utskott får jag vördsamast anhålla.

Stockholm den 24 Januari 1868.

Jöns Olsson
i Norraånå